

خبرهای دانشکده الهیات و معارف اسلامی

حضرت آیت‌اله میر محمدی ریاست محترم دانشکده الهیات و معارف
اسلامی دانشگاه تهران

سلام علیکم پس از تقدیم احترام

همانگونه که استحضار دارید به مناسبت بزرگداشت چهاردهمین قرن
رحلت حضرت ختمی مرتبت (ص) کنگره جهانی از طرف «المجمع الثقافی-
الاسلامی»^۱ با عنوان واقع الامة الاسلامیة فی العصر الحاضر «از ۷ تا ۹ دی ماه
۱۳۷۰ برابر با ۲۱ تا ۲۳ دسامبر ۱۹۹۱ در شهر دیربورن ایالت میشیگان
برپا گردید و طبق دعوتی که از اینجانب به عمل آمده بود با هزینه مؤسسه
فوق الذکر و با موافقت مقامات محترم دانشگاه در تاریخ مذکور عازم
محل کنگره شدم.

در این کنگره از بیست کشور اسلامی دعوت شده بود. از جمهوری
اسلامی ایران حجة الاسلام آقای حاج شیخ محمود مروی به نمایندگی از مقام
معظم رهبری حضور داشت و سخنرانی ایشان درباره «تحقق همه نیازها در
تمسك به خاندان نبوت است و سعادت دنیا و آخرت را باید در دامن آنان
یافت» مورد تحسین و تقدیر بود.

از لبنان، از عراق (معارض)، عربستان سعودی، سوریه، سنگال،
امارات متحده عربی، انگلستان، «رئیس دانشگاه جهانی و اسلامی لندن»
امریکا، هندوستان و نماینده مرکز اسلامی و رابطه آل‌البیت لندن، مراکز

۱- شهر دیربورن که در حومه «دیترویت» ایالت میشیگان واقع است فعلا دارای
سه مرکز اسلامی شیعی است: ۱- المجمع الاسلامی الثقافی ۲- المركز الاسلامی
(از همه مراکز قدیم‌تر است) ۳- المجلس الاسلامی (از مراکز جدید التأسیس است).

و مؤسسات اسلامی آمریکا، تونس... هیأت‌هایی دعوت شده بودند. جلسات کنگره صبح و عصر در تالار یکی از هتل‌های شهر «دیربورن» با تلاوت آیاتی از قرآن کریم شروع می‌شد و گاه تا پاسی از شب ادامه می‌یافت.

اگر خواسته باشیم برداشت کلی را از نطق‌های سخنرانان این کنگره بیان کنیم باید آنها را بر دو دسته تقسیم نماییم.

الف: اسلام در عصر حاضر و مشکلات آن و عظمت رسول اکرم (ص).
ب: تصویری از مسلمانان و جهان اسلام به‌ویژه فلسطین، لبنان و عراق و تهاجمات ناجوانمردانه علیه ملت‌های این منطقه.

در این کنگره از نظر اندیشمندان دو دیدگاه متفاوت وجود داشت یکی خوش‌بین و دیگری واقع‌بین (یا بدبین). دیدگاه دوم جامعه اسلامی را از نظر علمی و فرهنگی و تکنیک و سیاست در موضعی بسیار ناتوان می‌دید که می‌بایست درباره آن چاره‌جویی کرد. دیدگاه اول برعکس این دیدگاه بود. جامعه اسلامی را نه تنها غنی و سرشار از علم و تکنیک و مغزهای متفکر می‌یافت بلکه دانشمندان اسلامی را در سطحی کمتر از دانشمندان جهان پیشرفته نمی‌دید. مثلاً آقای دکتر مهندس سید محمد علی شهرستانی که خود این داعیه را داشت چندین طرح علمی ثبت شده در مراکز پژوهشی انگلستان را که خود مبتکر آن بود ارائه کرد.

بهر حال سخنرانان نسبت به ترقی و پیشرفت اسلام در کشورهای اروپای شرقی بسیار خوشبین بودند و بسیاری از آنان بر این باور بودند که ترویج مفاهیم اسلامی را باید از درون ممالک غربی آغاز کرد. سخنرانی عموماً به زبان عربی و انگلیسی بود به جز یک مورد که از فارسی به انگلیسی و عربی برگردانده شد.

مقاله اینجانب تحت عنوان «السلوک التربوی لصاحب الرسالة» ص به زبان عربی ایراد گردید. در مقدمه این مقاله مقایسه‌ای میان فترت بی‌خبری بشر و میان فترت‌هایی که بشریت از راهنمایی انبیاء برخوردار می‌گردید کرده‌ام. و اینکه چگونگی مادی‌گرایی دیدگاه انسانها را محدود

به چارچوب لذا ید حیوانی می‌کند و وی را محصور می‌نماید.
 «لکنه اخلا الی الارض واتبع هواه». سپس به مکتب‌های فکری
 گوناگونی در دنیای کنونی اشاره‌ای کرده‌ام و به بیان تفاوت این مکاتب با
 مکاتب انبیاء اشاره نمودم. و نیز به این نکته پرداختم که اسلام و قرآن
 بما فرصت داده است تا همه راهها را بیازماییم و اینک بشر همه راههای
 الحادی، سرمایه‌داری، کمونیستی، ملی‌گرایی، ضدملی‌گرایی و فاشیسم...
 را آزموده است و همه راهها را تجربه کرده است. آیا جز راه اسلام راه
 دیگری که سلامت او را تأمین کرده است باقی است؟!!

سپس به سلوك و رفتار رسول اکرم (ص) که به عنوان سنت (فعل)
 مطرح است (منهای قول و تقریر) پرداختم و این نکته را متذکر شدم که:
 درست است که فعل پیامبر (ص) تنها برای معاصرین آن حضرت حجت بود
 و ما چون اکنون در حضور ایشان نیستیم «فعلی» از ایشان مشاهده
 نمی‌کنیم و همه افعال ایشان را از طریق معیارها و اصول مقرر در می‌یابیم.
 لکن با وجود این افعال رسول اکرم (ص) چه برای حاضران در محضر وی
 و چه برای نسلهای بعد به عنوان یک استراتیجی ثابت و دائم عنوان
 می‌گردد و ارزش سلوك و عمل پیامبر (ص) بیش از بیان حکم یک واقعه
 است. و از آنجا که پیامبران برعکس فلاسفه قول را با عمل توأم می‌کرده‌اند،
 نقش تربیتی «فعل» در اینجا بخوبی آشکار می‌گردد. غزالی در القسطاس
 المستقیم گوید: ان العمدة فی الدین کتاب الله فی المرتبة الاولى والسلوك
 المتفق علیه فی المرتبة الثانية. افعال پیامبر در مسائل اجتماعی یک رفتار
 و سلوك استراتیجی بود یعنی درسی بود که برای تمام نسلها باید سرمشق
 و اسوة باشد و این استراتیجی هرگز تحت تأثیر متغیرها واقع نمی‌شود. و
 همراه بودن فعل و قول از نظر علوم تربیتی امری مسلم است. تربیت
 هرگاه همسویی با عمل نداشته باشد از الة رسوبات و تهنشین‌های دوره
 جاهلیت ناممکن می‌گردد. و رسول اکرم (ص). تنها به آموزش اصول کلی
 بسنده نمی‌نمود بلکه نخست عمل می‌کرد و سپس بیان می‌نمود. بویژه اگر
 این نظریه را با دیده اعتبار بنگریم که می‌گوید: عمل و رفتار، مبدع‌گفتار

است» و یا بقول علامه طباطبائی: گفتار فعل است و فعل از آثار نفس است... و ارائه سلوک انبیاء در قرآن کریم و اهمیت به آنها و تذکر دادن به رفتار پیامبران در مواضع متعدد از قرآن کریم، شاید ناظر به استراتیجی عمل و رفتار باشد.

سپس در خاتمه مقاله: نمونه‌هایی از آموزشهای عملی پیامبر که نه تنها برای معاصران آن حضرت بلکه تا ابد می‌تواند آموزنده باشد آورده‌ام و از ایشان نقل شده است که فرمودند: «بعثت معلما» بنابراین رسالت «سلوک» پیامبر (ص) علاوه بر توجیه و ارشاد و هدایت، وضع اصول و نهادهای اساسی برای تمام نسلها و برای تمام دورانها است.

والسلام علیه وعلی آله الاطهار و صحبه الذین اتبعوه باحسان
والسلام علیکم ورحمة‌اله وبرکاته

سیدمرتضی آیت‌الله زاده شیرازی

۷۰/۱۱/۳۰

دکتر علیرضا فیض

اسناد ممتاز دانشکده الهیات و معارف اسلامی

دکتر علیرضا فیض فرزند آیت‌الله‌العظمی محمد فیض در سال ۱۳۰۴ ه.ش در قم متولد شد و پس از پایان تحصیلات ابتدایی و متوسطه از سال ۱۳۱۷ تا ۱۳۳۳ در حوزه علمیه قم به تحصیل و تدریس مشغول بود و به‌درجه اجتهاد نائل آمد. وی در سال ۱۳۴۲ به‌اخذ دکتری در فلسفه و حکمت اسلامی توفیق یافت و از سال ۱۳۳۶ در دانشگاه تهران دانشکده الهیات به تدریس فقه و مبانی حقوق اسلامی اشتغال دارد و از سال ۱۳۵۰ تاکنون عهده‌دار مدیریت گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی در دانشگاه تهران می‌باشد. دکتر علیرضا فیض بیش از ۱۲ سال با مؤسسه علمی لغتنامه دهخدا در کار تألیف لغت‌نامه همکاری داشته و ثمره این همکاری بیش از ۱۲ جلد از آن فرهنگ است که تألیف و تنظیم او می‌باشد.

دکتر علیرضا فیض علاوه بر ارائه بیش از پنجاه مقاله علمی و حقوقی در مجلات معتبره کتاب در زمینه فقه و مبانی حقوق اسلامی تألیف کرده است که این کتابها چاپ و تدریس می‌شود. وی همچنین هشت کتاب در دست تألیف و چاپ دارد.

ملاقات اعضای سفارت واتیکان با مدیر گروه ادیان و عرفان دانشکده الهیات و معارف اسلامی

دو تن از اعضای بخش روابط دانشگاهی و بین الملل سفارت واتیکان در تهران، روز سوم آذرماه ۱۳۷۰ با حجت الاسلام محمد مجتهد شبستری، استاد دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران، در محل این دانشکده دیدار و گفتگو کردند.

در این دیدار آقای «کشیش مورو»، یکی از اعضای هیأت واتیکان، با اشاره به شناخت استادان دانشکده الهیات از مسیحیت و کاتولیک گفت: «آنطور که ما کاتولیک را درک می کنیم، شما آنرا بیان کرده اید.» وی در جهت تداوم دیدارها و بحث و تبادل نظر، ضمن ابراز خرسندی از این ملاقات، ابراز امیدواری کرد.

بنا به این گزارش، حجت الاسلام شبستری با اشاره به مقاطع تحصیلی دانشکده الهیات و معارف اسلامی ابراز تمایل کرد که دروس مربوط به ادیان و مسیحیت توسط اساتید مربوطه هر رشته در این دانشکده تدریس شود.

مراسم بزرگداشت هفته بسیج در دانشکده الهیات و معارف اسلامی

به مناسبت فرارسیدن هفته بسیج، مراسم گرامیداشتی روز دوشنبه ۷۰/۹/۴ با حضور آیت الله میرمحمدی ریاست و جناب آقای دکتر محمد علی راد معاونت امور دفاعی دانشگاه تهران، جمعی از اساتید، دانشجویان رزمنده و جانباز و آزاده و دیگر اقشار دانشگاهی در محل دانشکده الهیات و معارف اسلامی برگزار گردید.

در این مراسم ابتدا توسط مسئول امور دفاعی دانشکده، گزارشی

به‌سمع حاضرین رسید، آنگاه چند برنامه متنوع از جمله اجرای شعرخوانی و سرود در معرض دید حضار قرار گرفت.

در پایان این مراسم، معاونت دفاعی دانشگاه تهران ضمن تذکر مطالبی پیرامون وضعیت وقوانین موجود، در خصوص امور دفاعی، به پرسشهای حاضرین در این مورد پاسخ گفت.

در تاریخ ۱۸ شهریور ۱۳۷۰ یک هیأت علمی بلندپایه مرکب از استادان و محققان دانشگاههای ترکیه از دانشکده الهیات و معارف اسلامی دیدن به‌عمل آوردند و ضمن بازدید از کتابخانه و مرافق علمی دانشکده با حضرت آیت‌الله میرمحمدی ریاست محترم دانشکده و استادان آن نشستی داشتند، دراین نشست روابط فرهنگی میان دو کشور اسلامی، برنامه‌های دانشگاهی، برنامه دانشکده الهیات، و مقاطع تحصیلی آن و همچنین به‌تفصیل پیرامون تفاهم بین‌المذاهب به‌تأسیس دارالتقریب میان مذاهب اسلامی به‌دستور رهبر عالیقدر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و تأثیر آن در ممالک اسلامی به‌گفتگو پرداختند.

هیأت علمی دانشگاههای ترکیه به‌قرار زیر بودند.

دکتر خیرالدین، استاد فقه دانشگاه استانبول،

دکتر عبدالقادر شن‌ار استاد فقه دانشگاه ازمیر،

دکتر سلیمان اولوداع استاد تاریخ‌تصوف دانشگاه بورصه،

دکتر ابراهیم چالشقان استاد فقه دانشگاه آنکارا،

دکتر بکرطوپال اوغلی استاد علم کلام دانشگاه استانبول،

دکتر یوسف شوقی‌یاوز دانشیار علم کلام دانشگاه مرمره،

دکتر موسی کاظم یلماز رئیس شئون دینی آنکارا.

مصطفی اوز استاد دانشکده الهیات استانبول،

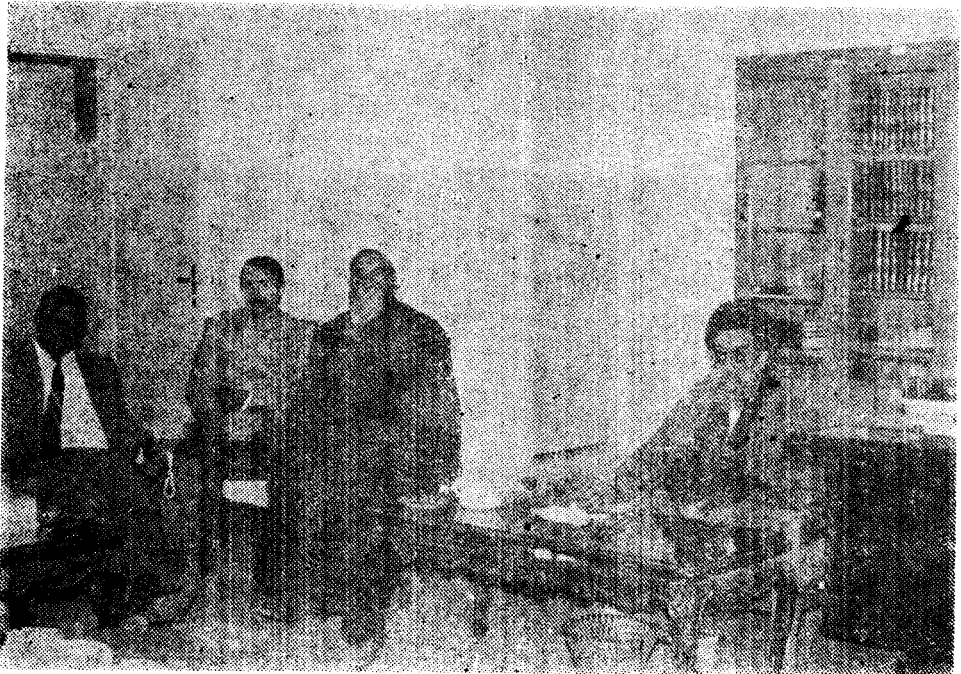
پروفسور دکتر اسماعیل آکا از دانشگاه ازه دانشکده ادبیات رشته
تاریخ بورتوا از میر،

دانشیار دکتر مصطفی اوزون دانشگاه مرمره دانشکده الهیات
باغلاباشی - استانبول،

دانشیار دکتر حسن اونات - دانشگاه آنکارا - دانشکده الهیات
بوزادلر - آنکارا،

دانشیار دکتر آونی الهام - دانشگاه ۹ سپتمبر دانشکده الهیات از میر،
توحید باکان دانشگاه ارضروم دانشکده الهیات.

پروفسور دکتر علی اوزک دانشکده الهیات استانبول.



دیدار هیئت علمی کشور برادر جمهوری سودان و خاورشناسان یوتان از
دانشکده الهیات و معارف اسلامی